

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI U ZAGREBU

VLADIMIR NOVAK

TOUJOURS AGITÉ, JAMAIS ABATTU

(Uvijek nemirna, nikada ne puca)

Sculptumes & costures, parc Mon-Repos, Lausanne

Zagreb, 2015.

Ovaj rad realiziran je kao samostalni studentski projekt skulpture u javnom prostoru, u švicarskom gradu Lausanni, uz konzultacije s mentorom red. prof. art. Slavomirom Drinkovićem, te je predan na natječaj za dodjelu Rektorove nagrade u akademskoj godini 2014./2015.

SADRŽAJ RADA

- a) UVOD
- b) OPĆI I SPECIFIČNI CILJEVI RADA
- c) MATERIJAL I METODE
- d) REZULTATI
- e) RASPRAVA / IZLOŽBA
- f) ZAKLJUČAK
- g) ZAHVALE
- h) SAŽETAK NA HRVATSKOM JEZIKU
- i) SUMMARY
- j) KRATKI ŽIVOTOPIS AUTORA

a) UVOD

Povodom 150. obljetnice, Udruženje profesionalnih vizualnih umjetnika *Visarte.Vaud*, pozvalo je umjetnike da predlože skulpture i instalacije za izložbu pod temom *Sculptures & Costures*. Kriteriji za umjetnički rad bili su sklad s prostorom gradskog parka Mon-Repos u Lausanni, njegovim biljnim i arhitektonskim elementima te istraživanje interakcije umjetničkoga djela sa svakidašnjim korisnicima tog prostora.

Naslov izložbe nastao je izvrtanjem slogova riječi *sculptures* i *costumes*, što je generiralo ideju prijedloga projekta skulpture nadahnute maskama i kostimima *divljaka* iz prostora europske tradicije pokladnog kostimiranja.

Projekt je prihvaćen, te uz potporu mentora za ostanak u inozemstvu u svrhu izrade rada, izveden u periodu od 20. veljače do 9. ožujka, te od 21. do 25. ožujka 2015.godine. Skulptura je 28. ožujka 2015. ugrađena u prostor parka Mon-Repos.

Izrada projekta, njegova realizacija, transport i ugradnja skulpture financirani su od strane organizatora izložbe *Visarte.Vaud*.

b) OPĆI I SPECIFIČNI CILJEVI RADA

Projekt skulpture *Toujours agité, jamais abattu* predstavlja istraživački proces suvremene interpretacije javne skulpture u odnosu na tradiciju pokladnih običaja unutar cjelokupnog europskog prostora.

Upotreba materijala u izradi pokladnih maski i kostima, polazišna je točka procesa istraživanja. Proces za cilj ima promišljanje socioloških i kulturno-antropoloških značajki dugovječne karnevalske tradicije. Rad sadržajem prati transformaciju tradicije, od pretpovijesnog razdoblja do suvremenih interpretacija i značenja.

Cilj istraživanja autora je skulpturom uspostaviti interakciju svakodnevnih korisnika prostora parka Mon-Repos sa suvremenim kiparskim izrazom, i time potaknuti svijest i misao na davno uspostavljenu komunikaciju čovjeka, prirode i vremena.

Obrazloženje ideje i prostor istraživanja:

Maskiranjem i kostimiranjem dajemo prostor toleranciji zbrke u ustaljenom poretku, izmjenjujući identitete, spolove, društvene statuse i životne dobi. U karnevalu su sadržani i miješaju se dobro i zlo, istina i laž, ljubav i mržnja, ozbiljnost i šala, suze i smijeh, strah i radost, selo i grad, mrtvi i živi, kršćanstvo i poganstvo, ispraznost i punina života.

Karnevali, kao i ostali blagdani i običaji, sastavni su dio ukupnog europskog kulturnog prostora. Kao izvanpovijesni dio svijesti, uspostavljen je na cikličkom poimanju vremena, po uzoru na vječno obnavljanje prirode. Vrijeme karnevala je iz linearnog tijeka povijesti, izdvojeno vrijeme koje cikličkim ponavljanjem stvara privid vječnosti u prolaznoj svakodnevnici. Predstavlja više od samoga otklona od svakodnevnog ponašanja. Manifestira se kroz potpuni obrat, napadom kaosa na logos, obnavlja sjećanje na poganstvo. Ritualiziranjem nereda i reda omogućuje predstavu slobode.

Pokladne maske i kostimi, korišteni u europskoj tradiciji, predstavljaju iznimno bogatu, a istodobno začuđujuće sličnu upotrebu materijala u njihovoj izradi. Blato, vatra, slama, trska, čađ, neuštavljena životinjska koža, vulgarnost, buka i pijanstvo čine glavne elemente ruralnih i urbanih običaja u prakticanju poklada. Predloženim projektom iskazana je vizija pokladnog divljaka kao svojevrsno oličenje vlastitog duha unutar karnevalske slobode.

Rad je nazvan po krilatici *Toujours agité, jamais abattu* zapisanoj na vili u parku Mon-Repos. Nazivom dolazi do direktne povezanosti lokacije na kojoj je projektom predviđena skulptura, te interakcije sa

zajednicom koju krilatica predstavlja kao krajnjeg korisnika prostora. U prijevodu ima značenje: *Uvijek nemirna, nikada ne puca.*

Krilatica je izvedena iz prirode trstike, njene građe i uvjeta u kojima egzistira. Kao metafora i simbol društva, u kojemu egzistiramo i ustrajemo u svojim ciljevima, nadahnula je izradu figure *divljaka*, za čiju je izradu korištena trstika. *Divljak* predstavlja želju za oslobađanjem *duha* i priklanjanjem predstavi slobode, divljaštva, vulgarnosti i slavlja prirode.

Ovim projektom namjera je ostvariti dolazak *divljaka* na mjesto održavanja svojevrsnog karnevala, u ovom slučaju izložbe skulptura, kao znaka davne i još uvijek prisutne tradicije pomirenja dva vremena, čovjeka i prirode, dobra i zla.

c) MATERIJAL I METODE RADA

Skulptura je izrađena u improviziranom ateljeu u Lausanni. Proces izrade skulpture sastojao se od pet faza, s obzirom na redoslijed upotrebe materijala i tehnoloških postupaka korištenih u radu.

1. Izrada nosive konstrukcije

Konstrukcija je izrađena savijanjem i zavarivanjem čeličnih AB armatura Ø 20, 16 i 10 mm u konstrukciju luka, središnji korpus te na njega usidrenu konzolu. Kostur nosive konstrukcije zavaren je okomito na čelične profile HEA 100, duljine 2,5 m. Profili su postavljeni u horizontalni položaj kako bi forma skulpture bila započeta apliciranjem trstike na konstrukciju.

2. Model izveden od trstike (sl. 3.- 4.)

Materijal je ubran u zaštićenom rezervatu na Neuchâtelском jezeru. Za ubrani materijal trstike prethodno je ishođena dozvola za branje, od strane službi za održavanje krajobraza rezervata. Trstika je konopom vezana u snopove, a zatim učvršćena na nosivu konstrukciju. Slaganjem snopova oblikovana je forma buduće betonske figure.

3. Izrada gipsanog otiska (sl. 5.- 7.)

Gipsani negativ skulpture izvedene od trstike, izrađen je nanošenjem modelarskog gipsa izravno na formu i potom armiran kudjeljom.

4. Izrada forme od betonskog agregata (sl. 8. - 13.)

Sastojci betonskog agregata:

- kalcij aluminatni cement tvrtke Kerneos Calcium Aluminate Technologies – Ciment fondu
- CEN-standardni pijesak
- mješavina šljunka srednjeg granulata
- polipropilenska vlakna za beton
- aditiv tvrtke Holcim za tečnost agregata

Betonski agregat pripremljen je građevinskom miješalicom, u omjerima: 25 kg cementa : 25 kg pijeska + 25 kg šljunka.

Postupak lijevanja betona izveden je djelomičnim zatvaranjem kalupa, ulijevanjem vibriranog betona. Ove dvije radnje ponovljene su u pet etapa do zapune kalupa betonskim agregatom.

Skulptura je potom očišćena od ostataka gipsa, preostalih nakon razbijanja kalupa.

Dimenzije skulpture su 140 x 250 x 360 cm, i teži oko 800 kg.

5. Transport i ugradnja skulpture u park Mon-Repos (sl. 14. – 15.)

U parku su strojno iskopane rupe za sidra skulpture na dubinu od 150 cm. Čelični profili HEA 100, duljine 150 cm, zavareni su na skulpturu u ulozi sidra. Transport i instalacija u parku odrađeni su uz pomoć kamiona-dizalice.

FICHE TECHNIQUE SCULPTURE

Expo "Sculptures et costumes"

(remplir une fiche technique par oeuvre: merci de photocopier cette fiche si vous avez plusieurs oeuvres)

Nom, prénom: Vladimir Novak
Adresse postale: Chemin du Molendruz 7, Lausanne e-mail: vnovak2@gmail.com
Tél. fixe: _____ tél. mobile (pour montage): 079 870 70 90
Titre de l'oeuvre: Toujours agité, jamais abattu année: 2015
Dimensions: 360x250x140 cm poids: ≈ 1000 kg prix de vente: _____
Matériel: Ciment polychrome

Transport aller-retour

Je transporte moi-même l'oeuvre

J'ai besoin d'un transporteur

enlever base fer à béton

joindre devis et coordonnées du transporteur:

Adresse de chargement précise: Chemin des Plaines 26, 1007 Lausanne

Montage et démontage

Je n'ai pas besoin d'aide

J'ai besoin d'aide

précisez: personnes, échelles, etc:

Préférence date de montage :

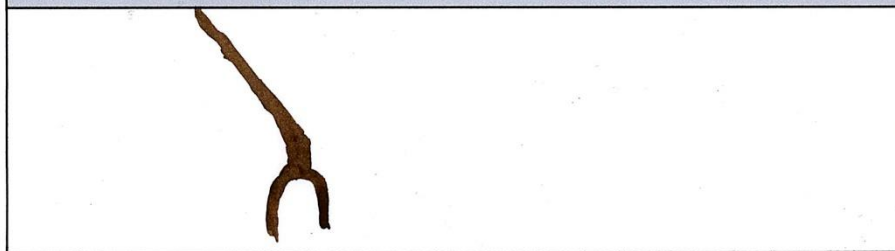
lundi 16 mars mardi 17 mercredi 18 jeudi 19 vendredi 20

Préférence date de démontage :

lundi 5 octobre mardi 6 mercredi 7 jeudi 8 vendredi 9

L'artiste fournit tout le matériel nécessaire à la fixation de l'oeuvre et se charge de sa mise en place. Visarte.vaud fournit échelles et autres outils sur demande. La stabilité de l'oeuvre doit être garantie.

Description, fixation et montage:

Assurance:

Pendant le transport les oeuvres doivent être assurées par le transporteur. Lors de l'exposition, les oeuvres ne sont pas assurées contre le vandalisme, le vol et les dégâts climatiques. Visarte.vaud a contracté une assurance RC pour les dommages causés à des tiers.

Date: _____

Signature: Vladimir Novak

A retourner pour le 31 janvier 2015 à: Visarte.vaud, parc Mon-Repos 3, 1005 Lausanne.

Le curateur se tient à disposition pour toutes questions et visites sur place: Nikola Zaric, 078.665.55.40

Skica skulpture (akvarel)

(sl. 2.)

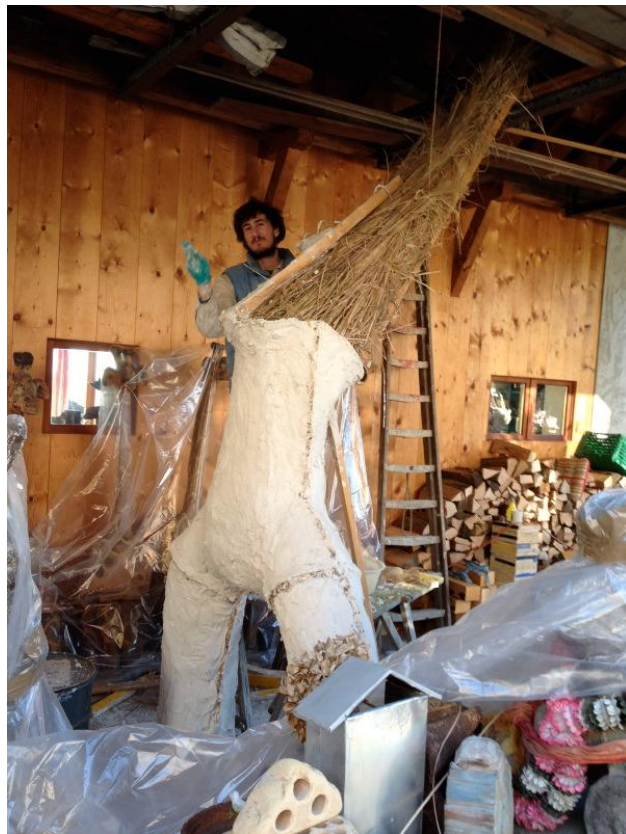
(sl. 3.)

(sl. 4.)

(sl. 5.)

(sl. 6.)

(sl. 7.)

(sl. 8.)

(sl. 9.)

(sl. 10.)

(sl. 11.)

(sl. 12.)

(sl. 13.)

(sl. 14.)

(sl. 15.)

d) REZULTATI

Predviđene namjere i ishod projekta ostvareni su u izradi i postavu skulpture u javnom parku Mon-Repos u Lausanne. Elementi konstrukcije luka, korpusa i konzole zavarene na njega, predstavljali su statički izazov, koji je finalno savladan.

Betonski odljev omogućio je trajnost skulpture, postavljene u otvoreni prostor. Grubost materijala i dosljednost otiska, daje dojam živosti organske teksture forme u poimanju dramatičnosti *divljaka*.

Metaforom *divljaka* predstavljena je teatralnost pokladnih običaja, čija je drevna uloga prikazivanje duhova predaka, prenošenje znanja i tradicija na sljedeće naraštaje.

(sl. 16.)

(sl. 17.)

(sl. 18.)

e) RASPRAVA

Skulptura *Toujours agité, jamais abattu* postavljena je u prostor gradskog parka Mon-Repos u Lausanni.

Izložba *Sculptumes & costures* je popraćena od strane medija kroz novinske članke, internetske portale i televizijske priloge.

Popis internetskih poveznica:

<http://www.rts.ch/play/tv/couleurs-locales/video/vd-lart-suisse-sexpose-en-plein-air-a-lausanne?id=6654818>

<http://www.24heures.ch/culture/artistes-tailent-costume/story/19112109?track>

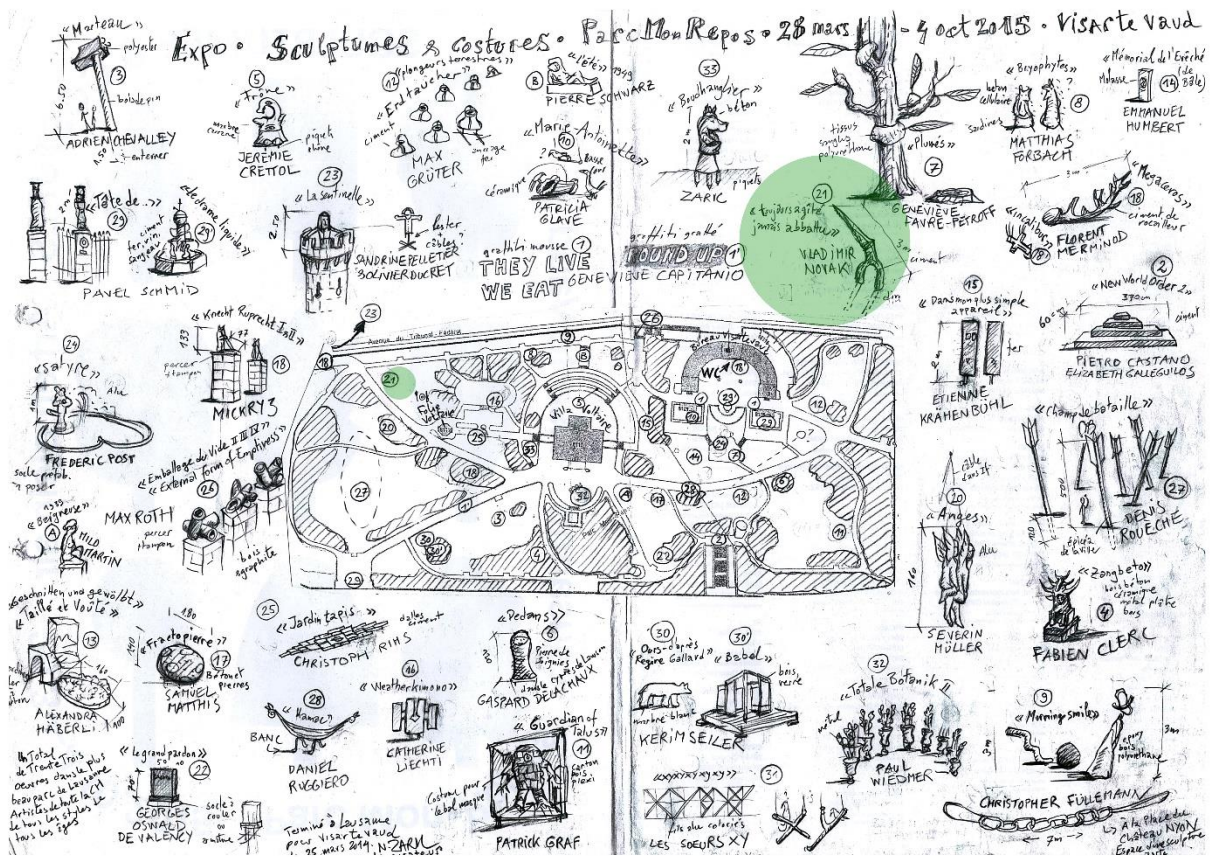
http://www.letemps.ch/Page/Uuid/fffc9c34-d6f2-11e4-95aa-b84293f29f2d/Sculptumes__costures

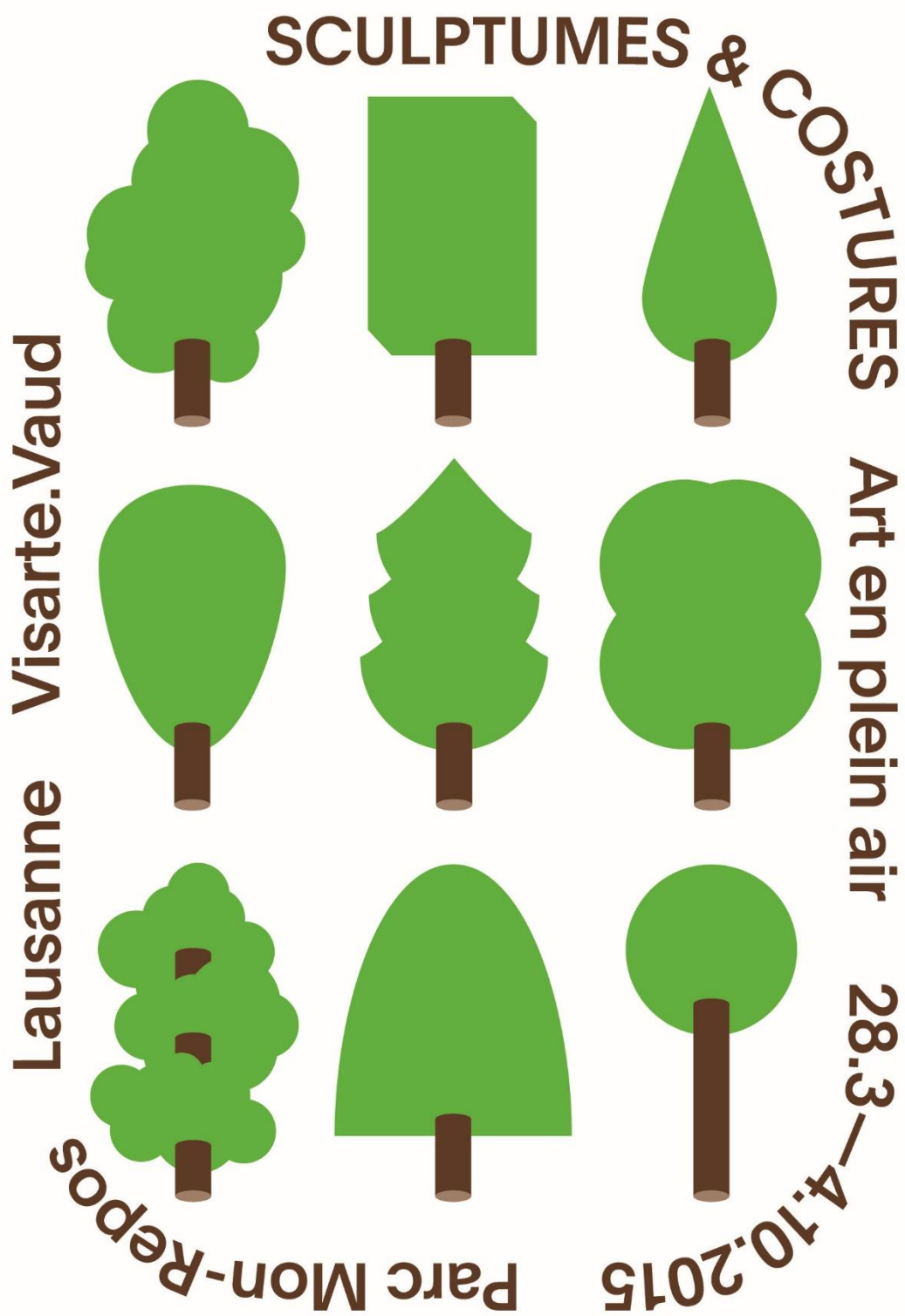
<http://espacescontemporains.ch/art/sculptumes-costures>

<http://www.lausanne-contemporain.ch/evenements/visarte-vaud-parc-de-mon-repos-lausanne/>

http://www.murmures.info/index.php?target=news&action=view&news_id=11126

Shematski prikaz postava izložbe u parku Mon-Repos

Sculptures & Costures

ARTEN PLEIN AIR
28.3 — 4.10.2015
Parc Mon-Repos
Lausanne

Comment l'art interpelle-t-il la ville, quelle est son interaction avec les utilisateurs quotidiens d'un **parc arboré, d'une pelouse, d'un square**? En 2011, l'exposition **AUX YEUX DE TOUS** au Parc Mon-Repos a expérimenté cette relation en offrant au public enchanté une approche généreuse de l'art.

Fort de ce succès et pour marquer son 150e anniversaire, Visarte.Vaud a invité 33 artistes à réinvestir le Parc Mon-Repos avec des oeuvres sur le thème **SCULPTURES & COSTURES** en lien avec la tradition des bals d'artistes.

Geneviève Capitanio, Pietro Castano & Elisabeth Galleguillos, Adrien Chevalley, Fabien Clerc, Jérémie Crettol, Gaspard Delachaux, Geneviève Favre Petroff, Mathias Forbach, Christopher Füllemann, Patricia Glave, Patrick Graf, Max Grüter, Alexandra Häberli, Emmanuel Humbert, Etienne Krähenbühl, Catherine Liechti, Samuel Mathiss, Florent Merminod, Mickry 3, Severin Müller, Vladimir Novak, George Oswald de Valency, Sandrine Pelletier & Olivier Ducret, Frédéric Post, Christoph Rihs, Max Roth, Denis Roueche, Daniel Ruggiero, Pavel Schmidt, Kerim Seiler, Soeurs XY, Paul Wiedmer, Zaric.

VISARTE SUISSE, association professionnelle des artistes visuels, plateforme de promotion et de représentation politique et sociale, est un acteur important sur la scène culturelle suisse.

VISARTEVAUD, contribue au niveau régional, par des expositions collectives marquantes, ouvertes à tous les courants de l'art visuel, à offrir au public la possibilité de côtoyer des oeuvres et des artistes et le sensibiliser à la réalité de la pratique créative.

VERNISSAGE
SA 28 MARS / 11H
Derrière les volières

Allocutions
— Florence Germond
Conseillère municipale
— Pierre Bonard
Président Visarte.Vaud
— Nikola Zaric
Curateur

Performances

BAL COSTUMÉ
SA 20 JUIN / 20H
Amphithéâtre

ORCHESTRE JAUNE
bar, restauration
Entrée: 20.— / 10.— (réduit)
14H
Dans tout le parc

Performances et installations sonores
Collectif "Où êtes-vous tous?"

FINISSAGE
SA 3 OCT / 11H
Derrière les volières

Parution revue Double V
LE COSTUME DE L'ARTISTE et estampe annuelle Visarte.Vaud

CINÉ MATHÉQUE SUISSE
VE 29 MAI
Casino de Montbenon

— 18H30
TINGUELY de Thomas Thümena
(88' / CH / 2011)
Apéro Visarte.Vaud

— 21H
URS FISCHER de Iwan Schumacher
(98' / CH / 2010)
Présence du réalisateur

Par film: 10.— / 8.— (réduit)

ZINÉMA OPÉRA
Amphithéâtre / Entrée libre
(en cas de pluie Zinéma / 22h)

— SA 29 AOÛT / 21H30
10 toiles sous les étoiles
TOUT FEU,
TOUT FLAMME
de Iwan Schumacher
(86' / CH / 2014)
Présence du réalisateur
— JE 10 SEPTEMBRE / 21H30
Sélection Visarte.Vaud
Cours d'artistes

VISITES GUIDÉES
par Nikola Zaric
Derrière les volières
— SA 28 MARS / 14H
— SA 29 AOÛT / 18H
— JE 10 SEPTEMBRE / 18H
— SA 3 OCT / 14H

FOLIE VOLTAIRE
Dès 11h / Fermé lundi
Boissons et petite restauration

VILLE DE NYON
Christopher Füllemann
intervient sur la place du
Château de Nyon

Graphisme: Denis Roueche

www.visartevaud.ch

f) ZAKLJUČAK

Rad je izveden postupkom koji predstavlja svojevrsni eksperiment u kiparskoj praksi, s obzirom na „prijevod“ prirodnog materijala u artifičijelni konglomerat, putem gipsanog otiska. Pretpostavke i namjere autora, kao i cjelokupni projekt, u potpunosti su ostvarene.

Projekt je pozitivno ocijenjen od stručne javnosti. Postavom u parku, skulptura ostvaruje neprekidnu komunikaciju sa svakodnevnim korisnicima prostora parka Mon-Repos.

Izrada i postav skulpture *Toujours agité, jamais abattu* u javni prostor polučili su značajno osobno i profesionalno iskustvo u inozemnoj profesionalnoj kiparskoj praksi.

g) ZAHVALE

Zahvaljujem udruženju *Visarte.Vaud*, djelatnicima parka Mon-Repos, mentoru red. prof. art. Slavomiru Drinkoviću, Jeleni Lovrec, Filipu Novaku te obitelji na suradnji i potpori u realizaciji ovaog projekta.

h) SAŽETAK NA HRVATSKOM JEZIKU

Ovaj rad izrađen je kao samostalni projekt skulpture u javnom prostoru, u švicarskom gradu Lausanni.

Projekt skulpture *Toujours agité, jamais abattu* predstavlja istraživački proces suvremene interpretacije javne skulpture, u odnosu na tradiciju pokladnih običaja unutar cjelokupnog europskog kulturnog prostora.

Proces za cilj ima promišljanje socioloških i kulturno-antropoloških značajki dugovječne karnevalske tradicije i njene transformacije kroz povijest. Cilj autora je skulpturom uspostaviti interakciju svakodnevnih korisnika prostora parka Mon-Repos sa suvremenim kiparskim izrazom, i time potaknuti svijest i misao na davno uspostavljenu komunikaciju čovjeka, prirode i vremena.

Rad sadržajem prati transformaciju tradicije, od pretpovijesnog razdoblja do suvremenih interpretacija i značenja.

Predloženi projekt skulpture nadahnut maskama i kostimima *divljaka* iz tradicije pokladnog kostimiranja, realiziran je postavom skulpture u prostor javnog parka Mon-Repos.

Rad je nazvan po krilatici *Toujours agité, jamais abattu* zapisanoj na vili u parku, a u prijevodu ima značenje: *Uvijek nemirna, nikada ne puca*. Krilatica, izvedena iz prirode trstike, njene građe i uvjeta u kojima egzistira, koristi se kao metafora i simbol društva, u kojemu egzistiramo i ustrajemo u svojim ciljevima.

Ovim projektom ostvaren je dolazak *divljaka* na mjesto održavanja svojevrsnog karnevala, u ovom slučaju izložbe skulptura, kao znaka davne i još uvijek prisutne tradicije na ukupnom europskom prostoru, pomirenja dva vremena, čovjeka i prirode, dobra i zla.

Izrada, transport i ugradnja skulpture financirani su od strane Udruženja profesionalnih vizualnih umjetnika *Visarte.Vaud*.

Ključne riječi: skulptura, javni prostor, pokladna tradicija, divljak

i) SUMMARY

Given work of art was realised as an independent student's project of sculpture in public space in Lausanne, Switzerland.

Project *Toujours agité, jamais abattu* represents research process of contemporary interpretation of public sculpture, related to the carnival traditions along entire European cultural space .

The process is aiming on reflection of social and cultural anthropology aspects of the long living carnival tradition and its historical transformation. The aim of the author is to establish interaction between everyday users of park Mon-Repos area and contemporary sculptural expression. Further more, it is aiming to stimulate awareness and thoughts of human communication with nature and time, established long time ago.

This artwork follows the tradition and it's transformation, since prehistoriy period to contemporary interpretations and meanings

The proposed project of sculptures inspired by masques and costumes of *savages* from the carnival tradition, was accepted and realised. Sculpture was placed into Mon-Repos public park area.

The sculpture was named after "*Toujours agité, jamais abattu*" catchword, which is inscribed onto villa in park, and when translated, says: "*Always restless, never falls*". The parole derived from the nature of chervil, its structure and conditions in which it exists, is being used as a metaphore and a symbol of our society, in which we exist and persevere in our ambitions.

This project brought the *savage* to the carnival, or a sculpture exhibition in this case, which manifests itself representing past and present reconciliation of two ages, human and nature, good and evil.

Production, transport and embedding of the sculpture was financed by the organiser of the exhibition, *Visarte.Vaud*.

Key words: sculpture, public space, carnival tradition, savage

j) KRATKI ŽIVOTOPIS AUTORA

Vladimir Novak rođen je 23.1.1987. godine u Zagrebu. 2001. godine upisuje prirodoslovno-matematički smjer u III. Gimnaziji u Zagrebu. 2006. godine upisuje studij Krajobrazne arhitekture na Agronomskom fakultetu u Zagrebu. 2011. godine upisuje Akademiju likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, gdje pohađa četvrtu godinu preddiplomskog sveučilišnog studija kiparstva u klasi red. prof. Slavomira Drinkovića.

Priznanja: Komisijski odabir najboljih studentskih radova u ak.god 2013./2014., skulptura *Porijeklo*, Fundus ALU

Projekti: „Noć muzeja 2015“ – projekt Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu – sudionik na projektu

„Sjeverovac“ – samostalni *Land art* projekt Ozrena Kecerina i Vladimira Novaka u suradnji sa dr.sc. Aleksandrom Džakulom i lokalnom zajednicom Sjeverovca

Radionice: Radionica ljevanja bronce, Ljevaonica Ujević, Zagreb Interdisciplinarna radionica „Advent u Zagrebu“, 2015., Društvo arhitekata Zagreb

Radionica skulptura drva „Svijetle pruge 2013.“, Bjelovar

Radionica skulptura u kamenu „Jelsa 2013.“, Hvar

Izložbe:

2015. „Artiparti vol.4.“, kuća arhitekture Oris, Zagreb

„Male bronce iz ljevaonice Ujević“, Galerija ALU, Zagreb

„Sculptures et costumes“, park Mon Repos, Lausanne, CH

„Male bronce iz ljevaonice Ujević“, Noć muzeja 2015., ALU, Zagreb

2014. „Artiparti vol.3.“, kuća arhitekture Oris, Zagreb

„4. Venientes“, HDLU, Zagreb